

Posudek diplomové práce Martiny Miššíkové

Martina Miššíková si pro svou diplomovou práci vytkla za úkol porovnat český a slovenský překlad tří dílů série o Harrym Potterovi zejména s ohledem na problematiku kulturního transferu, převod reálií a jiných pragmaticky relevantních jevů.

Svou práci si velice dobře koncepčně rozvrhla. V úvodních kapitolách se zabývá všemi podstatnými aspekty, které mohou ovlivňovat výslednou podobu překladu. Její postřehy a závěry jsou podloženy velice zevrubnou znalostí sekundární literatury a fundovaností v translatologických otázkách. Definici žánru originálního díla předchází velice zevrubný pohled na literárně vědnou problematiku tzv. žánru fantasy, geneze tohoto žánru i kritické úvahy o něm. Celosvětově překládaná série příběhů o Harry Potterovi se stala jistým kulturním fenoménem a diplomandka cítí potřebu zasadit toto dílo do širšího kontextu literatury pro děti a mládež v rozdílných kulturách a jazycích, samozřejmě s důrazem na prostředí české a slovenské. Správně zde vytyčuje vztah literatury původní a překladové s ohledem na normy a „účel“ překladu. Tato teoretická východiska diplomové práce přinášejí velice dobře utříděnou sumu fakt a poznatků, relevantních vzhledem k zkoumanému tématu, ale užitečných a přínosných i nad tento rámec.

Samotné analýze překladů předcházela důkladná excerpce materiálu. Diplomandka mohla zčásti vycházet z abecedně uspořádaného glosáře, který jí dali k dispozici čeští překladatelé. Výrazně však materiál vlastním sběrem doplnila a přehledně uspořádala.

V translatologickém rozboru zdrojového textu se vedle jiných aspektů (přímá řeč, dialekt, uvozovací věty) diplomandka zaměřuje zejména na problematiku překladu vlastních jmen a reálií zejména fiktivního „sekundárního“ světa, která představují největší překladatelský problém.

V části věnované analýze překladů se práce nejprve zabývá obecným porovnáním českého a slovenského překladu. Miššíková, která je bilingvní, osvědčila mimořádný jazykový cit v obou cílových jazycích a dokáže zcela přesvědčivě ukázat a doložit vhodnost či nevhodnost jednotlivých řešení.

Těžiště celé práce ale spočívá v porovnání překladu jmen a reálií. Diplomandka se rozhodla toto porovnání postavit na exaktní bázi. Vyexcerpovaný materiál seřadila do přehledných tabulek na základě použitých překladatelských postupů a na podkladě statistických metod sleduje i kvantitativní rozdíly v obou překladech. Pro klasifikaci překladatelských postupů si upravila model španělských translatologů Moliny a Albiry, který vznikl na podkladě a jako kritická revize už stávajících definic a klasifikací (Vinay a

Darbelned, Nida, Newmark atd.) Teoretický model tak podrobuje testu na podkladě průkazně obsáhlého materiálu. Je třeba ocenit důkladnost a šíři takto provedené analýzy, která je, myslím, ojedinělá. V kapitolách, které se zabývají porovnáním a zhodnocením překladů z kvalitativního i kvantitativního hlediska je patrný nejen jazykový cit pro češtinu a slovenštinu, ale i schopnost dešifrovat mnohdy obtížnou sémantiku slovních hříček či novotvarů originálu. Lze si představit, že mnohé postřehy, které diplomandka do práce vložila, navýsost ocení sami překladatelé, takže tato práce bude i prakticky velice užitečná.

Pokud bych měl práci něco vytknout, pak jsou to občasné překlery a snad poněkud stručný závěr. Myslím, že v závěru bylo možno ještě více vytěžit z obsáhlého materiálu, který práce přináší.

Domnívám se, že jede o výjimečně zdařilou diplomovou práci a hodnotím ji jako **výbornou.**

Jiří Josek

Ústav translatologie